

НАДЗВИЧАЙНА СИТУАЦІЯ. ЩО РОБИТИ?

ДЕЯКІ ПОРАДИ НАСЕЛЕННЮ ЩОДО ДІЙ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ

Кожна людина у випадках аварій, катастроф і стихійного лиха повинна вміти захистити себе, свою сім'ю і надати допомогу потерпілим.

У разі необхідності цього вимагає саме життя, наша дійсність. Науково-технічний прогрес значно збільшив можливості виробництва, але приніс з собою техногенну небезпеку для людини і навколишнього природного середовища.

Більшість регіонів держави, у тому числі і Запорізька область, також підпадають під вплив небезпечних природних явищ. Ось чому кожен із нас повинен багато знати і вміти в ім'я збереження здоров'я і життя.

Пам'ятка "Надзвичайна ситуація. Що робити?" містить короткі відомості про надзвичайні ситуації і порядок дії населення в екстремальних умовах. Розроблена з використанням діючих документів та інших матеріалів з питань цивільного захисту і надзвичайних ситуацій.

ОПОВІЩЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ПРО НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ

“УВАГА ВСІМ!” – це головний сигнал цивільного захисту. Подається включенням сирен, а також інших сигнальних засобів, для привернення уваги населення в екстремальних випадках.

Почувши цей сигнал, негайно увімкніть гучномовець, радіоприймач або телевізор і слухайте повідомлення штабу цивільного захисту населення міста Запоріжжя.

На кожний випадок надзвичайних ситуацій готуються варіанти повідомлень, які потім, з урахуванням конкретних подій, корегуються.

Інформація передається протягом 5 хвилин після подачі звукових сигналів (сирени, гудки і т.д.).

Вислухавши це повідомлення кожний повинен діяти без паніки і метушні у відповідності з отриманими вказівками.

Повідомлення включає: місце і час виникнення надзвичайної ситуації; розміри та її масштаби; час початку та тривалість дії факторів ураження; територія (райони, масиви, вулиці, будинки і т.д.), яка потрапляє в осередки (зони) ураження; порядок дій при надзвичайних ситуаціях; інша інформація.

ГРОМАДЯНИ! ПАМ’ЯТАЙТЕ! Кожне повідомлення може і буде відрізнятися одне від одного.

ЗМІСТ КОЖНОГО ПОВІДОМЛЕННЯ буде залежати від екстремальних умов, розмірів, тривалості та масштабів можливих наслідків надзвичайних ситуацій, ступеню небезпеки факторів ураження для населення області та стану рятувальних і невідкладних аварійних відновлювальних робіт».

ПРИ АВАРІЇ НА ХІМІЧНО НЕБЕЗПЕЧНОМУ ОБ'ЄКТІ

«УВАГА! Говорить черговий Департаменту з питань цивільного захисту населення Запорізької обласної державної адміністрації

ГРОМАДЯНИ! Сьогодні _____ (дата, місяць і час) відбулася аварія (назва об'єкта, місце розташування) з викидом в повітря хлору – сильнотоксичної отруйної речовини. Хмара зараженого повітря поширюється у _____ (такому-то) напрямку з швидкістю _____ км/г і досягне міста Запоріжжя через _____ (хв., год.). В зону хімічного зараження потрапляють: _____ (іде перерахування масивів і вулиць).

Жителям масивів і вулиць _____ (іде перелік) із приміщень не виходити, зачинити вікна, двері, здійснити герметизацію квартир (будинків). У підвалах, нижніх поверхах не ховатися, тому що хлор важчий за повітря і затікатиме у низинні місця та підвальні приміщення.

Жителям _____ (масивів і вулиць) негайно залишити квартири (будинки), об'єкти господарської діяльності за планом евакуації і виходити у _____ райони (такі-то).

Всім громадянам надягти засоби індивідуального захисту: цивільні протигази усіх типів, дитячі протигази, камери захисні дитячі, а при їх відсутності – ватяну марлеву пов'язку або рушник, попередньо змочені водою або 2 % розчином питної соди.

Повідомте про це сусідів. Слухайте наступні наші повідомлення. У подальшому дійте у відповідності з нашими вказівками».

ПРИ АВАРІЇ НА РАДІАЦІЙНОМУ ОБ'ЄКТІ

«УВАГА! Говорить черговий Департаменту з питань цивільного захисту населення Запорізької обласної державної адміністрації

ГРОМАДЯНИ! Сьогодні ... (дата, місяць і час) відбулась аварія на радіаційному об'єкті з викидом в повітря радіоактивних речовин. Хмара радіоактивного повітря поширюється у _____ (такому-то) напрямку з швидкістю _____ км/г і досягне міста (району) _____ через _____ (хв., год.). В зону можливого радіаційного забруднення потрапляють: _____ (іде перерахування районів, масивів, вулиць).

Жителям ... (масивів, вулиць) із приміщень не виходити, зачинити вікна, двері, здійснити герметизацію квартир (будинків) та місць утримання сільськогосподарських тварин. Пам'ятайте, що підвальні, заглибленні і загерметизовані приміщення є надійним місцем укриття від радіоактивних опадів.

Всім громадянам прийняти препарат йоду та привести у готовність засоби індивідуального захисту органів дихання і шкіри і постійно тримати їх при собі. По нашій команді або при необхідності одягніть їх. При собі майте плівкові (полімерні) накидки, плащі або куртки.

Повідомте про це сусідів. Слухайте наступні наші повідомлення. У подальшому дійте у відповідності з нашими вказівками».

ПРИ ЗАГРОЗІ КАТАСТРОФІЧНОГО ЗАТОПЛЕННЯ

«УВАГА! Говорить черговий Департаменту з питань цивільного захисту населення Запорізької обласної державної адміністрації

ГРОМАДЯНИ! Сьогодні _____ (дата, місяць і час) внаслідок руйнування греблі Кременчугського водосховища, що може призвести до утворення хвилі прориву і катастрофічного затоплення частини території наступних районів міста _____ (перелік районів, масивів і вулиць), хвиля прориву досягне границі області через 22 години.

Населенню, що потрапляє в зону можливого катастрофічного затоплення перенести необхідні речі на горища, верхні поверхи будинків, підготувати необхідний одяг і взуття, зібрати продукти харчування. Перед виходом вимкнути електроенергію, газ і самим вийти в безпечні райони _____ (перерахувати які). Там пройти реєстрацію на збірних евакопунктах _____ (вказати адресу).

Якщо ви не змогли залишити зону катастрофічного затоплення, підготуйте підручні плаваючі засоби та підніміться на верхні поверхи будинків і споруд.

Про отриману інформацію сповістіть сусідів, надайте допомогу старим і хворим. За будь-яких обставин не втрачайте самовладання, не піддавайтесь паніці.

Слухайте наступні наші повідомлення. У подальшому дійте у відповідності з нашими вказівками і чекайте на допомогу аварійно-рятувальних сил».

ПРИ ЗАГРОЗІ ІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ (ЕПІДЕМІЙ)

«УВАГА! Говорить черговий Департаменту з питань цивільного захисту населення Запорізької обласної державної адміністрації

ГРОМАДЯНИ! На території _____ (яких районів, масивів) міста з'явилися окремі випадки захворювання населення особливо небезпечними інфекційними захворюваннями на _____ (вказати які хвороби), що можуть перейти в епідемію. Потерпілі вживали в їжу продукти, закуплені на стихійних ринках, що не пройшли лабораторного контролю.

ГРОМАДЯНИ! Ті, які спілкувалися з потерпілими та у яких з'явилися наступні симптоми _____ (вказати які) повинні негайно звернутися в лікувальні заклади для отримання необхідної медичної допомоги.

Департамент охорони здоров'я обласної державної адміністрації попереджує громадян про небезпеку захворювання внаслідок споживання продуктів, які придбані на стихійних ринках.

Дотримуйтесь особистої і громадської гігієни. Бережіть здоров'я і життя як своє особисте, так і оточуючих людей.

Слухайте наступні наші повідомлення. У подальшому дійте у відповідності з вказівками Департаменту з питань цивільного захисту населення та Департаменти охорони здоров'я обласної державної адміністрації і чекайте на допомогу».

ДІЇ НАСЕЛЕННЯ У РАЗІ ВИНИКНЕННЯ СТИХІЙНОГО ЛИХА ТА ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ

До явищ стихійного лиха, які можливі на території області відносяться: землетруси силою до 5 балів; катастрофічне затоплення внаслідок прориву греблі Дніпровського каскаду ГЕС; зсуви гранту у правобережній частині області; сильний вітер (ураган, смерч), снігопад, хуртовина, бурі та інші явища природи, до яких можна віднести і лісові пожежі. Вони порушують нормальну життєдіяльність людей, руйнують і знищують матеріальні цінності, а іноді призводять до загибелі людей.

Надавши першу допомогу членам сім'ї, оточуючим і самому собі, громадянин повинен брати участь у ліквідації наслідків стихійного лиха, використовувати для цього особистий транспорт, інструмент, медикаменти, перев'язочний матеріал і т.п.

КАТАСТРОФІЧНЕ ЗАТОПЛЕННЯ

При отриманні попередження про загрозу руйнування гребель Дніпровського каскаду ГЕС та виникнення катастрофічного затоплення слід дотримуватися встановленого порядку, без зволікання вийти в безпечні та підвищені місця. При рятувальних роботах необхідно проявляти витримку і самовладання, суворо дотримуватись вимог рятувальників. Не можна переповнювати рятувальні засоби (катери, човни, плоту і т.д.), оскільки це загрожує безпеці рятувальників і тих, хто підлягає врятуванню.

Потрапивши у воду, слід скинути із себе важкий одяг і взуття, відшукати поблизу плаваючі чи підвищені над водою предмети, скористатися ними до отримання допомоги.

Якщо є час, то необхідно взяти заходи щодо рятування майна і матеріальних цінностей: перенести їх у безпечні місця, а самим зайняти верхні поверхи (горища), дахи будинків.

При достатньому часі попередження про можливе руйнування греблі Дніпровського каскаду ГЕС, здійснюються заходи щодо підготовки і проведення завчасної евакуації населення і сільськогосподарських тварин, щодо вивозу матеріальних цінностей з районів можливого затоплення, про що оголошується спеціальним розпорядженням Запорізької обласної державної адміністрації. Населення про початок і порядок евакуації оповіщається з використанням місцевих радіотрансляційних мереж і телебачення, через адміністрацію суб'єктів господарювання.

Населенню повідомляються місця розгортання збірних евакуаційних пунктів, строки прибуття на ці пункти, маршрути руху під час евакуації пішим порядком, а також інші відомості, що співвідносяться з місцевою обстановкою, очікуваним масштабом лиха, часом його упередження.

За наявності достатнього часу населення із небезпечних районів будуть евакуюватимуться разом з майном. З цією метою кожній родині надається автомобільний чи інший транспорт з зазначенням його подачі.

Якщо люди спостерігають підйом води на першому поверсі чи інших поверхах і на вулиці, необхідно залишити квартиру, піднятися на верхні поверхи; якщо будинок одноповерховий – зайняти приміщення на горищах. При перебуванні на роботі, діяти згідно з розпорядженням адміністрації суб'єкту господарської діяльності, слід дотримуватися встановленого порядку, зайняти підвищені місця. Знаходячись на вулиці при раптовому затопленні слід зайняти підвищені місця або дерева, використати різного роду плаваючі засоби, що маєте під рукою або збудуйте їх з колод, дощок, автомобільних камер, бочок, бідонів та інших підручних матеріалів, які легші за воду.

СНІГОВІ ЗАМЕТИ (ХУРТОВИНА)

З оголошенням штормового попередження – необхідно обмежити пересування, особливо на власному транспорті, створити вдома необхідний запас продуктів (води, палива), виконати герметизацію житлових приміщень, що допоможе зберегти тепло і зменшити витрати палива.

Особливу небезпеку снігові замети створюють для людей, захоплених у дорозі, далеко від людського житла. Заметені снігом дороги, втрата видимості викликають повну дезорієнтацію на місцевості.

Під час руху на автомобілі не варто намагатися подолати снігові замети, необхідно зупинитися, повністю закрити жалюзі машини, укрити двигун зі сторони радіатора. Якщо є можливість, автомобіль треба встановити двигуном у навітряну сторону. Періодично треба виходити із автомобіля, розгрібати сніг, щоб не опинитися похованим під снігом. Крім того, не занесений снігом автомобіль - гарний орієнтир для пошукової групи. Двигун автомобіля необхідно періодично прогрівати для уникнення його розморожування. При прогріванні автомобіля важливо не допускати затікання в кабінку (кузов, салон) вихлопних газів; з цією метою важливо слідкувати, щоб вихлопна труба не завалювалася снігом.

Якщо у дорозі разом опинилося декілька чоловік (на декількох автомобілях), доцільно зібратися разом і використати один автомобіль як укриття; із двигунів необхідно злити воду.

Ні в якому разі не можна залишати укриття – автомобіль: у сильний снігопад (хуртовину) орієнтири, які здавалися надійними з першого погляду, через декілька десятків метрів можуть бути загублені.

Під час ожеледі пересування пішоходів ускладнюється, обвалення різних конструкцій і предметів під навантаженням стане реальною загрозою для людей (травматизм). Слід уникати перебування у старих будівлях, під лініями електропередач і зв'язку та поблизу їх опорів, під деревами.

УРАГАН (СМЕРЧ, ГРОЗА, ЗЛИВА)

З отриманням штормового попередження негайно слід удатися до проведення запобіжних робіт: зміцнити не досить тривкі конструкції, зачинити двері, приміщення на горищі, слухові вікна, вентиляційні отвори. Великі вікна і вітрини необхідно забити дошками. Шибки заклеїти смужками паперу або тканини, а якщо можливо, вийняти. Двері і вікна з підвітряної сторони залишити відкритими, щоб урівноважити внутрішній тиск у будівлі. З дахів, балконів, лоджій прибрати предмети, які при падінні можуть заподіяти людям травмувань.

Якщо є можливість і необхідність, треба вимкнути комунальні енергетичні мережі, відкрити допоміжні люки для пропускання води. З легких споруд людей перевести у більш міцні будівлі або укрити в захисних спорудах цивільного захисту.

Припинити зовнішні роботи. Запастися електричними ліхтарями, гасовими лампами, свічками. Доцільно створити запаси води на 2-3 доби, підготувати похідні плити, гасівки, примуси. Не забувати запастися продуктами харчування і медикаментами, особливо перев'язочними матеріалами, радіоприймачі і телевізори тримати постійно ввімкненими.

Знаходячись у будинку (квартирі), слід стерегтися поранень осколками скла, що розлітається. Для цього треба відійти від вікон і встати впритул до простінку. Можна

використовувати також міцні меблі. Найбільш безпечним місцем є сховища ЦЗ, підвали або внутрішні приміщення перших поверхів цегляних і кам'яних будинків. Не можна виходити на вулицю одразу ж після послаблення вітру, тому що через кілька хвилин порив може повторитися. Якщо це все-таки необхідно, треба триматися подалі від будівель і споруд, високих парканів, стовпів, дерев, опорів, електричних дротів.

Заборонено знаходитися на шляхопроводах, наближатися до місць зберігання легкозаймистих або сильнодіючих отруйних речовин.

Слід пам'ятати, що частіше всього в таких умовах люди зазнають травмвань від уламків скла, шиферу, черепиці, покрівельного заліза, зірваних шляхових знаків, від деталей оздоблень фасадів і карнизів, від предметів, що зберігаються на балконах і лоджіях.

Якщо ураган (смерч) застав вас на відкритій місцевості, ліпше за все сховатися у канаві, ямі, яру, будь-якій виїмці: лягти на дно заглиблення і щільно притулитися до землі. Знаходитись у пошкодженій будівлі небезпечно: вона може обвалитися під новим натиском вітру.

Особливо слід стерегтися розірваних електропроводів: не виключена імовірність того, що вони під напругою.

Ураган (смерч) може супроводжуватися грозою (бурею). Ухиляйтесь від ситуацій, при яких збільшується імовірність ураження блискавкою: не укривайтеся під деревами, які стоять окремо, не підходьте до ліній електропередач і т.п.

Головна умова – не піддаватися паніці. Діяти грамотно і свідомо, утримуватися від нерозумних вчинків, надавати допомогу потерпілим.

ЗСУВИ

Перш за все, треба пильно стежити за оповіщенням щодо умов проходження зсуву та небезпеки для людей, що відбувається, як слід діяти, що необхідно зробити вдома, на подвір'ї.

Необхідно знати телефони управління (відділу) з питань цивільного захисту населення міст (районів) та підготуватися до можливої евакуації з місця зсуву та вивозу матеріальних цінностей.

Залишаючи приміщення, слід загасити вогонь, перекрити газові крани, вимкнути світило і електроприлади. Це допоможе відвернути виникнення пожежі.

Надати потерпілим першу допомогу, вивести свою сім'ю (інших людей) у безпечну зону, взяти при можливості участь у локалізації і ліквідації осередків виникнення пожеж, огороженні небезпечних ділянок, виставленні спеціальних попереджувальних знайків, відключенні комунальних енергетичних систем. У подальшому діяти за вказівками органів управління з питань надзвичайних ситуацій і цивільного захисту населення.

ЗЕМЛЕТРУСИ

Попередити землетрус неможливо, але у випадку оповіщення про загрозу землетрусу чи появи його ознак слід діяти швидко, але спокійно, впевнено і без паніки.

При завчасному попередженні про загрозу землетрусу, перш ніж залишити квартиру (дім), необхідно вимкнути джерела електроенергії і газ, якщо топилася піч –

загасити її; після цього слід одягти дітей, старих, одягтися самому, взяти необхідні речі, невеликий запас продуктів харчування, медикаменти, документи і вийти на вулицю. На вулиці слід якомога швидше відійти від будівель і споруд у напрямку площ, широких вулиць, скверів, спортивних майданчиків, незабудованих ділянок, суворо дотримуючись установленого громадського порядку.

Якщо землетрус почався раптово, коли зібратися і вийти з квартири (будинку) виявляється неможливим, необхідно зайняти місце (встати) у дверному чи біля віконного прорізу; тільки стихнуть перші поштовхи землетрусу - швидко вийти на вулицю, не користуючись при цьому ліфтом.

У подальшому необхідно діяти у відповідності з обстановкою, що склалася, виконувати всі розпорядження органів управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення міста.

ДІЇ НАСЕЛЕННЯ І ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ ПРИ АВАРІЯХ НА ХІМІЧНО НЕБЕЗПЕЧНИХ ОБ'ЄКТАХ

Найбільш розповсюдженими сильнодіючими отруйними речовинами на території області є: хлор, аміак, різні хімікати, пестициди, кислоти та інші хімічні сполуки.

Аварії (катастрофи) на хімічно небезпечних об'єктах економіки можуть супроводитися викидом (виливом) сильнодіючих отруйних речовин в атмосферу і на поверхню підстилки. Вдихання зараженого повітря може привести до ураження органів дихання, а також очей, шкірних покривів та інших органів.

ДІЇ НАСЕЛЕННЯ У РАЗІ ХІМІЧНОГО ЗАБРУДНЕННЯ

Отримавши інформацію про викид в атмосферу сильнодіючих отруйних речовин, глибину і час розповсюдження отруйної хмари та про небезпеку хімічного зараження, необхідно надіти засоби індивідуального захисту органів дихання, найпростіші засоби захисту шкіри (плащі, накидки) і покинути район аварії.

Якщо відсутні засоби індивідуального захисту і вийти з району аварії неможливо, залишайтеся у приміщенні, увімкніть гучномовець місцевого радіомовлення (радіоприймач, телевізор); чекайте повідомлень управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення міста. Щільно закрийте вікна і двері, димоходи, вентиляційні віддушини (люки). Вхідні двері завісьте шторою, використовуючи ковдри і будь-які щільні тканини. Заклейте щілини у вікнах і стики рам плівкою, лейкопластиром або звичайним папером від проникнення в приміщення пару (аерозолів) сильнодіючих отруйних речовин.

Запам'ятайте! Надійна герметизація житла виключає проникнення сильнодіючих отруйних речовин у приміщення.

Залишаючи квартиру (будинок), виключіть джерела електроенергії, візьміть з собою особисті документи, необхідні речі, надіньте протигаз або ватяну марлеву пов'язку, накидку або плащ, гумові чоботи.

Виходьте із зони хімічного зараження в сторону, яка перпендикулярна напрямку вітру. Обходьте переходи через тунелі, яри, лощини – в низьких місцях може бути висока концентрація сильнодіючих отруйних речовин.

Почувши розпорядження про евакуацію, будьте уважні до вказівок Департаменту з питань цивільного захисту облдержадміністрації і ретельно виконуйте їх.

При евакуації транспортом уточніть час і місце посадки. Не запізнюйтесь і не приходьте раніше призначеного строку. Попередьте про евакуацію і від'їзд сусідів.

При виході із зони зараження, зніміть верхній одяг і провітрить його на вулиці, прийміть душ, умийтесь з милом, ретельно вимийте очі і прополощіть рот.

При підозрі на ураження сильнодіючими отруйними речовинами виключіть будь-які фізичні навантаження, прийміть велику кількість пиття (чай, молоко і т. д.) та зверніться до медичного працівника або в медичний заклад.

ДІЯ НАСЕЛЕННЯ ПРИ АВАРІЯХ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ І АВТОМОБІЛЬНОМУ ТРАНСПОРТІ ПРИ ПЕРЕВЕЗЕННІ НЕБЕЗПЕЧНИХ РЕЧОВИН

Загорання, витік небезпечної речовини, пошкодження тари або рухомого складу (ємностей, встановлених на транспорті) з небезпечним вантажем можуть привести до вибуху, пожежі, опіків, отруєння, захворювання людей і тварин.

Інформацію про аварії і про те, що необхідно робити в кожному конкретному випадку, ви отримаєте із повідомлення, яке передається Департаментом з питань цивільного захисту населення обласної державної адміністрації через радіотрансляційну мережу (телебачення) або через гучно мовний зв'язок служби охорони громадського порядку (міліція).

Запам'ятайте! Небезпечна зона аварії (катастрофи) на транспорті по периметру огорожується спеціальними знаками. Наближатися до цієї зони і входити до неї категорично заборонено.

Основний спосіб захисту – це своєчасно покинути небезпечну зону або осередок зараження.

Якщо ви не змогли покинути приміщення до підходу отруйної хмари, залишайтеся у приміщенні, зробіть герметизацію вікон, дверей, вентиляційних отворів, використовуйте найпростіші засоби захисту (ватно-марлеву пов'язку, маску із тканини, рушник тощо), змочені водою.

Про можливість повернення до місця проживання (роботи) вас повідомлять після ліквідації наслідків аварійної ситуації з використанням засобів масової інформації.

НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПРИ УРАЖЕННІ ХІМІЧНО- НЕБЕЗПЕЧНИМИ РЕЧОВИНАМИ

В першу чергу необхідно захистити органи дихання від подальшої дії сильнодіючих отруйних речовин.

На потерпілого необхідно надіти протигаз або ватяну марлеву пов'язку, попередньо змочивши її при отруєнні хлором водою, а краще 2 % розчином питної соди, а при отруєнні аміаком – водою, а краще 5% розчином лимонної кислоти, і винести (вивести) його із зони ураження. У випадках отруєння сильнодіючими отруйними речовинами потерпілому необхідно забезпечити спокій і тепло.

При виході із зони зараження вимийте очі і відкриті ділянки тіла (чаєм, молоком і т. д.) і зверніться за допомогою до медичного працівника або до медичного закладу.

РТУТЬ

Ртуть відрізняється високою токсичністю для будь-яких форм життя. Категорично забороняється зберігати і вживати їжу, а також палити в приміщеннях, де виділяються пари ртуті та її сполуки.

При виявленні розливу ртуті негайно дзвоніть за телефоном 101.

Перша допомога при отруєнні парами ртуті:

при важких гострих отруєннях через рот негайно промийте шлунок водою з 20-30 гр. активованого вугілля, або білковою водою (збитий з водою яєчний білок), після чого дайте молоко, а потім проносьте;

при гострих отруєннях вивести постраждалого із зони ураження, забезпечити повний спокій, потім госпіталізувати;

при легкій, початковій формі не контактувати з ртуттю 3-4 тижні і забезпечити лікування в стаціонарних умовах.

Захист - промислові фільтруючі протигаз марки «Г», респіратор протигазовий РПГ-67-Г.

ХЛОР

Ознаки отруєння хлором:

під час вдихання парів хлору виникає ураження легень, яке супроводжується набряком киснево-поглинальних альвеол, які під час кашлю можуть луснути з виділенням мокроти з кров'ю, внаслідок чого людина гине від нестачі кисню.

Перша допомога при отруєнні хлором: одягніть протигаз і виведіть ураженого на свіже повітря. Робити штучне дихання не можна, необхідно у важких випадках застосувати кисневу інгаляцію. Повний спокій. Для зменшення подразнення - вдихання парів нашатирного спирту, промивання очей, рота, носа 2% розчином харчової соди.

Дії в осередку зараження: заплющити очі та затамувати дихання; закутатися у верхній одяг і дихати крізь нього (можна змочити водою); не бігти;

спробувати визначити напрямок вітру; виходити з зони зараження в бік, який перпендикулярний вітру;

за неможливості вийти, спробувати залізти на високий предмет (стовп, драбину тощо), так як хлор стелиться по землі

При виявленні будь-якого виду зараження - негайно дзвоніть за телефоном 101.

АМІАК

У випадку розливу рідкого аміаку і його концентрованих розчинів не можна доторкатися до розлитої рідини.

Ознаки отруєння аміаком: нежить, кашель, важке дихання, задуха; підвищене серцебиття, порушена частота пульсу; при контакті з рідким аміаком виникає обмороження, можливий опік з пухирями, виразки.

Перша допомога при отруєнні аміаком:

одягніть протигаз і виведіть ураженого на свіже повітря;

дайте подихати зволоженим повітрям (теплими водяними парами 10%-ного розчину ментолу в хлороформі);

дайте йому теплого молока з «Боржомі» або харчовою содою;

при задусі необхідний кисень; при спазмі голосових щілин забезпечте тепло на ділянку шиї, теплі ванночки, інгаляцію;

при зупинці дихання проведіть серцево-легеневу реанімацію;

при потраплянні в очі - промийте водою або 0,5- 1 %-ним розчином квасців, вазеліною або оливковою олією;

при ураженні шкіри - обмийте чистою водою, зробіть примочки з 5%-ного розчину оцтової, лимонної або соляної кислоти.

ЧАДНИЙ ГАЗ

Симптоми отруєння:

головним симптомом при отруєнні чадним газом є втрата свідомості.

при легкому ступені отруєння, спостерігається шум у вухах, пульсація великих артерій, головний біль, відчуття спраги, загальна тривога, почуття страху;

при середньому ступені отруєння людина спочатку втрачає свідомість, яка повертається відразу, якщо постраждалого винести на свіже повітря. Характерними ознаками середнього ступеню отруєння є почервоніння обличчя, неадекватність поведінки, підвищення температури тіла до 38-40°C;

при тяжкому отруєнні людина втрачає свідомість на тривалий час, виникає розлад дихання. Характерними ознаками тяжкого отруєння є поверхневе дихання, іноді його повна зупинка. Самовільне спорожнення кишечника та сечового міхура. Шкіра стає синюшною.

Перша допомога:

у разі отруєння чадним газом постраждалого слід негайно винести на свіже повітря;

піднести до носа ватний тампон з нашатирним спиртом;

забезпечити вільний допуск повітря до легень;

розстебнути одяг, який ускладнює дихання;

в разі необхідності зробити штучне дихання.

ДІЇ НАСЕЛЕННЯ У РАЗІ АВАРІЇ НА РАДІАЦІЙНОМУ ОБ'ЄКТІ І ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ

Радіаційними небезпечними об'єктами для населення області є: Запорізька атомна електростанція.

Оповіщення про аварію (катастрофу) на радіаційному небезпечному об'єкті проводить Департамент з питань цивільного захисту населення обласної державної адміністрації.

ДІЇ НАСЕЛЕННЯ ПРИ АВАРІЇ НА РАДІАЦІЙНОМУ ОБ'ЄКТІ

Отримавши повідомлення про небезпеку радіоактивного зараження, негайно надіньте протигаз, респіратор, якщо ви їх маєте, а також отримайте їх за місцем роботи або проживання із запасів суб'єктів господарювання, житлово-експлуатаційних контор, домоуправлінь), а при їх відсутності, зробіть ватно-марлеву пов'язку, дітей до півтора року помістіть у камери захисні дитячі та ідіть в захисну споруду (сховище, протирадіаційне укриття або підвальне приміщення).

Якщо захисна споруда далеко і у вас нема протигазу (камери захисної дитячої для дитини), залишайтеся в приміщенні. Включіть радіоточку (радіоприймач, телевізор) для прослуховування інформаційних повідомлень, закрийте вікна, двері, вентиляційні отвори (люки), віддушини, виконайте герметизацію приміщення.

З метою захисту від дії радіонуклідів необхідно з моменту отримання повідомлення про радіоактивне зараження негайно приступити до проведення йодної профілактики. Для цієї мети на протязі десяти днів кожний день приймайте по одній таблетці (0,25 г) йодистого калію і давайте дітям до 2-х років $\frac{1}{4}$ таблетки, дітям від 2-х до 14 років – половину таблетки. Таблетки необхідно придбати в аптеці або отримати в лікувально-профілактичному закладі в перші години після аварії (катастрофи). Можна використати йодистий калій із колективних аптечок, аптечки індивідуальної АІ-2 або її аналогу. Йодну настойку можна приготувати самому: три-п'ять крапель розчину йоду на стакан води, дітям до двох років – одну-дві краплі.

Якщо за умовами радіаційної обстановки подальше перебування людей в даному будинку (вулиці) небезпечно, тоді проводиться евакуація населення. Слідкуйте за повідомленнями Департаменту з питань цивільного захисту населення обласної державної адміністрації. Уточніть час початку евакуації, місце подання автотранспорту. Залишаючи квартиру (будинок), вимкніть джерела електроенергії, візьміть з собою документи, гроші, необхідні речі, одягніть протигаз (респіратор або змочену ватно-марлеву пов'язку), накидку або плащ, гумові чоботи. Не забудьте попередити сусідів про початок евакуації.

Після прибуття до нового місця проживання, необхідно провести дезактивацію засобів захисту органів дихання, одягу, взуття і санітарну обробку на обладнаному санітарному обмив очному пункті (СОП) або самостійно. Самостійна обробка полягає в видаленні радіоактивних речовин з відкритих часток шкіряних покривів тіла, одягу, взуття і засобів захисту. Послідовність дії така: зняти накидку (плащ, пальто і т.д.) і, ставши спиною проти вітру, витрусити її. Після того повісити одяг на перекладину (мотузку) і віником (щіткою) змести з неї радіоактивний пил.

Після цього потрібно почистити взуття щіткою або будь-яким підручним засобом і вмити водою. Далі обробити відкриті частки шкіри водою або розчином із індивідуального протихімічного пакета (ПП-8). Для обробки шкіри можна використовувати сухі тампони, рушник і т.д.

В подальшому проводиться повна санітарна обробка на обмивальних пунктах (бані, пральні і т.д.) з заміною одягу.

Перед початком проведення санітарної Обробки і після неї необхідно пройти на СОП дозиметричний контроль.

Для захисту органів дихання використовуйте респіратор типу "Пелюсток", респіратори Р-2, У-2К (для дорослого населення), ватяні марлеві пов'язки, маски від пилу ПТМ-1 із тканини, а також цивільні протигазу.

Цивільні протигазу можна буде отримати для працюючих на об'єкті господарської діяльності, а для непрацюючого населення в житлово-експлуатаційних конторах (домоуправліннях), для дітей - за місцем навчання. Респіратори можна придбати у торговельній мережі, а ватяно-марлеві пов'язки виготовити самим.

Запам'ятайте! Засоби захисту органів дихання необхідно обов'язково використовувати при випаданні радіоактивних речовин на території, де знаходиться ваше житло, при всіх видах пилоутворення у зонах радіаційного зараження (сильний вітер, проїзд транспорту, особливо по ґрунтовим дорогам, при проведенні робіт на місцевості і т.д.).

Засоби індивідуального захисту можна не використовувати при знаходженні в житлових і адміністративних будинках, в тиху безвітряну погоду і після дощу.

Для уникнення ураження шкіряних покровів необхідно використовувати плащі з капюшонами, накидки із щільної тканини або поліетиленової плівки, комбінезони, гумове взуття, рукавиці, а при наявності і захисний спеціальний одяг.

Всі вікна в домі закрийте плівкою, вхідні двері обладнайте м'якими шторами. Закрийте димоходи, вентиляційні віддушини (отвори, люки). Килимові доріжки і килими звергніть. М'які меблі накрийте чохлами, столи накрийте плівкою або клейонкою. Перед вхідними дверима поставте ємність з водою і поруч необхідно розстелити килимчик.

Водорозбірні колонки обладнайте наметами і відмітками. Продукти зберігайте в скляній тарі або поліетиленових пакетах, в холодильниках.

ДОТРИМАННЯ ПРАВИЛ РАДІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ І ОСОБИСТОЇ ГІГІЄНИ

Для попередження або послаблення дії на організм радіоактивних речовин та можливого уникнення захворювання променевою хворобою:

максимально обмежте перебування на відкритій території, при виході з приміщення використовуйте засоби індивідуального захисту (респіратор, пов'язку, плащ, гумові чоботи);

при знаходженні на відкритій території не роздягайтесь, не сідайте на землю, не паліть;

перед входом в приміщення взуття вимийте водою або витріть мокрою ганчіркою, верхній одяг витрусіть і почистіть вологою щіткою;

суворо дотримуйтеся правил особистої гігієни;

у всіх приміщеннях, що призначені для перебування людей, кожний день робіть вологе вбирання, бажано з використанням миючих засобів;

приймайте їжу тільки в закритих приміщеннях, ретельно мийте руки з милом перед її вживанням;

воду вживайте тільки з перевірених джерел;

сільськогосподарські продукти з індивідуальних господарств, особливо молоко, зелень, овочі і фрукти вживайте в їжу тільки за рекомендаціями органів охорони здоров'я;

виключіть купання в відкритих водоймах до перевірки ступеня їх радіоактивного забруднення;

не збирайте в лісі ягоди, гриби і квіти.

ДІЇ НАСЕЛЕННЯ У РАЗІ ВИНИКНЕННЯ ПОЖЕЖ І ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ

Пожежі – це стихійне лихо, вогонь, який вийшов з під контролю людини. Вони можуть виникати в лісах, на торф'яниках, у житлових будинках, на виробництві, в енергетичних мережах і на транспорті, що спричиняють великі збитки та втрати і часто приводять до загибелі людей.

При пожежі потрібно остерігатися: високої температури, задимленості і загазованості, обвалу конструкцій будинків і споруд, вибухів технологічного

обладнання і приладів, падіння обгорілих дерев і провалля. Небезпечно входити в зону задимлення, якщо видимість менше 10 м.

При рятуванні потерпілих із будинків, що палають, і при гасінні пожежі, дотримуйте наступних правил:

Перш ніж увійти в приміщення, що палає, накрийтеся мокрим покривалом, пальтом, плащем, щільною тканиною;

двері в задимлене приміщення відкривайте обережно, щоб уникнути займання вогню від великого притоку свіжого повітря;

у дуже задимленому приміщенні рухайтесь повзиком або пригнувшись;

для захисту від чадного газу необхідно дихати через зволожену тканину.

Запам'ятайте! Маленькі діти від страху часто ховаються під ліжками, в шафах, забиваються в куток;

якщо на вас загорівся одяг, лягайте на землю і, перевертайтеся, щоб збити полум'я; бігти не можна - це ще більше роздуває вогонь;

побачивши людину в одязі, що горить, накиньте на нього пальто, плащ або яке-небудь покривало і щільно притисніть його. На місце опіків накладіть пов'язки і відправте потерпілого в медичний заклад;

при гасінні пожежі використовуйте вогнегасники, пожежні крани, а також воду, пісок, землю, покривала та інші засоби;

речовини, що гасять вогонь, направляйте в місця найбільш інтенсивного горіння і не на полум'я, а на поверхню, яка горить;

якщо горить вертикальна поверхня, воду подавайте в верхню її частину;

в задимленому приміщенні використовуйте розпилений струмінь, який сприяє осадженню диму і пониженню температури;

горючі рідини гасять сумішами, які викликають піну, засипайте піском або гранатом, а також накривайте невеликі осередки покривалами, одягом, брезентом і т.д.;

якщо горить електродів, спочатку виверніть пробки або вимкніть вимикач, а потім починайте гасити вогонь;

виходити із зони пожежі необхідно в навітряну сторону, туди звідки дує вітер.

Правильно використовуйте засоби гасіння пожеж:

для приведення в дію пінного вогнегасника підніміть рукоятку вгору і перекиньте її до упору, потім переверніть вогнегасник вгору дном. Струмінь піни, що виникає, направте на поверхню, яка горить (при відсутності струменю піни стряхніть вогнегасник або прочистіть отвір);

вуглекислотний вогнегасник направляйте розтрубом на поверхню, що горить, обертаючи маховичок проти ходу годинникової стрілки до упору, відкрийте запірний вентиль. Снігоподібною масою, яка викидається з розтруба, покривайте поверхню, яка горить, до повного закінчення горіння.

Не держіть розтруб голою рукою, можна обморозитися;

для приведення в дію пожежних кранів, які знаходяться в будинку (споруді), необхідно відкрити дверці шафи і, розказати в напрямку осередку пожежі рукав, з'єднаний з краном і стволом;

відкрийте вентиль поворотом маховичка проти ходу годинникової стрілки і направте струмінь води із ствола на осередок горіння.

Найбільш доступними засобами гасіння займань і пожеж є вода, пісок, або грант, ручні вогнегасники, азбестові і брезентові покривала і навіть гілки дерев або одяг.

Запам'ятайте! Дотримання і своєчасне проведення профілактичних протипожежних заходів знизить можливість виникнення пожеж і займань у вашому домі (квартирі) та зменшують імовірність їх швидкого розповсюдження.

У разі виникнення пожежі при необхідності викликайте пожежну рятувальний підрозділ за телефоном - 101.

ДІЇ НАСЕЛЕННЯ У РАЗІ ВИНИКНЕННЯ ІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ТА ПРОФІЛАКТИКА

Характерними інфекційними захворюваннями, які можуть проявлятися у вигляді епідемічних осередків, є: чума, туляремія, бруцельоз, сибірська виразка, холера, ботулізм, натуральна віспа, сип, орнітоз, висипний тиф, енцефаломіоліт, жовта лихоманка, кишкові та ряд інших захворювань.

З метою попередження розповсюдження інфекційних захворювань і ліквідації осередку, який виникнув, проводиться комплекс ізоляційних обмежувальних заходів, що називаються карантинном або обсервацією, які передбачають виконання визначених правил.

Неможливо без спеціального дозволу покидати місце проживання. Без крайньої необхідності не виходьте з дому, уникайте місць великого скупчення людей. Два рази на добу вимірюйте температуру собі і членам сім'ї. Якщо вона підвищилася, і Ви почуваете себе погано, вам необхідно ізолювати себе від навколишніх в окремій кімнаті або відгородитися ширмою. Терміново повідомте про захворювання медичний заклад. В окремих випадках інфекційних захворювань дійте у відповідності з рекомендаціями Департаменту охорони здоров'я обласної державної адміністрації.

Надіньте ватяну марлеву пов'язку. Щоденно обов'язково робіть вологе прибирання приміщень з використанням розчинів для дезінфекції і побутових миючих засобів. Сміття необхідно спалювати. Знищуйте гризунів і комах - можливих збудників захворювань.

Суворо дотримуйтесь правил особистої і громадської гігієни. Ретельно, особливо перед прийманням їжі, мийте руки з милом, воду використовуйте із перевірених джерел і пийте тільки кип'ячену. Сирі овочі і фрукти після миття обдайте кип'ятком.

При догляді за хворою людиною надівайте халат, косинку і ватяну марлеву пов'язку. Виділіть хворому окреме ліжко, рушник, який треба прати, посуд мийте.

Особам, які спілкуються з хворим, суворо забороняється виходити на роботу, відвідувати інші квартири (будинки). У випадках, коли ви не знаєте, якою хворобою хворіє член вашої сім'ї, дійте так, як при заразній хворобі.

Після госпіталізації хворого зробіть в квартирі дезінфекцію: білизну і посуд треба прокип'ятити на протязі 15 хвилин в 2 % розчині соди, після чого посуд вимийте гарячою водою, а білизну пропрасувати, кімнату та інші приміщення почистити, вимити і провітрити. Знайте, що простими і надійними методами дезінфекції є кип'ятіння і прасування гарячою праскою.

ПТАШИНИЙ ГРИП

Ознаки захворювання:

Симптоми пташиного грипу у людей можуть варіюватися від симптомів, типових для звичайного грипу (температура, кашель, біль у горлі і біль у м'язах) до інфекцій очей, пневмонії, важких респіраторних захворювань (гострий респіраторний

синдром) та інших загрозливих для життя ускладнень. Симптоми пташиного грипу можуть залежати від того, яким специфічним підтипом вірусу і штаму було викликано захворювання.

Для того, щоб підтвердити наявність пташиного грипу у людини, необхідно провести лабораторні аналізи.

Навички, які допоможуть зберегти здоров'я і уникнути грипу:

остерігайтеся близького контакту з хворими людьми;

якщо ви хворі, уникайте контакту з іншими людьми, щоб захистити і їх від захворювання;

залишайтеся удома, не йдіть на роботу, до школи і не плануйте в цей час відрядження;

закривайте свій рот і ніс тканиною, коли кашляєте або чхаєте;

миття рук захистить вас від мікробів. Намагайтеся не торкатись очей, носа або рота. Мікроби часто поширюються тоді, коли особа доторкається до чого-небудь, забрудненого мікробами, а потім торкається своїх очей, носа або рота.

САЛЬМОНЕЛЬОЗ

Джерела інфекції:

можуть бути тварини, птахи, люди, хворі на сальмонельоз або здорові бактеріоносії; нерідко інфікуються яйця птахів; тварини можуть виділяти збудника з сечею, калом, молоком, слиною, носовим слизом;

механічним переносником сальмонел можуть бути мухи.

Інкубаційний період коливається від 2-6 годин до 2-3 днів.

Симптоми:

спостерігається загальна слабкість, головний біль, розлади сну;

з'являється біль у м'язах, підвищується температура;

у наступні години приєднуються нудота, блювання, біль у животі.

Якщо не надати допомогу, розвивається інфекційно-токсичний шок.

Лікування:

необхідно якомога раніше промити шлунок і кишечник перевареною водою (краще ізотонічним розчином хлориду натрію), після чого ввести всередину сорбент (активоване вугілля, ентеросорб, ентеросгель) і дати тепле пиття. Для відновлення водно-сольового балансу призначають дозоване введення регідрону, гастроліту. Дорослому потрібно 2-3 л розчину, дитині - 50 мл на 1 кг маси тіла. При дуже важких формах, коли відзначається виражена інтоксикація, необхідна госпіталізація!

БОТУЛІЗМ

Як запобігти отруєнню ботулізмом:

не купувати на ринках у приватних осіб виготовлені в домашніх умовах в'ялену і копчену рибу, мариновані гриби, домашню ковбасу, м'ясні консерви;

перед вживанням м'ясні консерви необхідно прокип'ятити - за високої температури ботулічний токсин руйнується;

ковбаси, окости, буженину перед вживанням бажано проварити або бодай добре прогріти у духовці; мариновані гриби - промити і прокип'ятити 20-30 хв.;

не варто вживати овочеві консерви, що мають ознаки зіпсованості або з порушеною герметичністю;

в жодному разі не можна вживати здуті консерви, небезпечно навіть куштувати такий продукт. Не можна давати їх домашнім тваринам.

Пам'ятайте про підступність ботулізму - уражені продукти зберігають свіжий вигляд і запах!!!

ОСНОВНІ ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ МОЖЛИВОГО ТЕРОРИСТИЧНОГО АКТУ:

не торкайте у вагоні поїзда, під'їзді або на вулиці нічийні пакети (сумки), не підпускайте до них інших. Повідомте про знахідку співробітникові міліції;

у присутності терористів не виказуйте своє невдоволення, утримайтеся від різких рухів, лементу й стогонів;

при погрозі застосування терористами зброї лягайте на живіт, захищаючи голову руками, подалі від вікон, зашкленних дверей, проходів, сходів; у випадку поранення рухайтесь; використайте будь-яку можливість для порятунку; якщо відбувся вибух - вживайте заходів щодо недопущення пожежі та паніки, надайте домедичну допомогу постраждалим;

намагайтеся запам'ятати прикмети підозрілих людей і повідомте їх прибулим співробітникам спецслужб.

Дії під час перестрілки:

якщо стрілянина застала вас на вулиці, відразу ж ляжте й озирніться, виберіть найближче укриття й проберіться до нього, не піднімаючись у повний зріст. Укриттям можуть служити виступи будинків, пам'ятники, бетонні стовпи або бордюри, канави.

Пам'ятайте, що автомобіль - не найкращий захист, тому що його метал тонкий, а пальне - вибухонебезпечне. За першої нагоди сховайтеся у під'їзді будинку, підземному переході, дочекайтеся закінчення перестрілки;

вживайте заходи для порятунку дітей, за необхідності прикрийте їх своїм тілом. За можливості повідомте про інцидент співробітників міліції;

якщо в ході перестрілки ви перебуваєте у будинку

укрийтеся у ванній кімнаті й ляжте на підлогу, тому що перебувати у кімнаті небезпечно через можливість рикошету. Перебуваючи в укритті, стежте за можливим початком пожежі. Якщо пожежа почалася, а стрілянина не припинилася, залиште квартиру й укрийтеся в під'їзді, далі від вікон.

Дії у випадку захоплення літака (автобуса):

якщо Ви виявилися в захопленому літаку (автобусі), не привертайте до себе уваги терористів. Огляньте салон, визначте місця можливого укриття на випадок стрілянини;

заспокойтеся, спробуйте відволіктися від того, що відбувається, читайте, розгадуйте кросворди; зніміть ювелірні прикраси;

не дивіться в очі терористам, не пересувайтеся по салону та не відкривайте сумки без їхнього дозволу;

не реагуйте на провокаційну або зухвалу поведінку;

жінкам у міні-спідницях бажано прикрити ноги; якщо представники влади почнуть спробу штурму

лягайте на підлогу між кріслами й залишайтеся там до закінчення штурму;

після звільнення - негайно залиште літак (автобус), тому що не виключена можливість його замінування терористами й вибуху парів бензину.

Якщо ви стали жертвою телефонного терориста:

покладіть слухавку поряд з телефоном; подзвоніть з іншого телефону (мобільного, від сусідів) на вузол зв'язку і скажіть причину дзвінка, своє прізвище,

адресу та номер свого телефону. Диспетчер встановить номер того, хто дзвонив та скаже вам, звідки дзвонили - з квартири чи з автомату;

напишіть заяву начальнику відділення міліції, на території якого ви проживаєте, для прийняття необхідних заходів;

постарайтесь затягнути розмову та записати її на диктофон чи дайте послухати свідкам (сусідам);

подзвоніть на вузол зв'язку з іншого телефону (аналогічно п. 1), а потім напишіть заяву в відділення міліції;

міліція, за запитом на вузол зв'язку, отримає номер телефону, адресу, прізвище того, хто дзвонив і прийме необхідні міри;

одночасно, з розмовою і записом на диктофон, друга людина дзвонить з іншого телефону на вузол зв'язку, а потім в міліцію за телефоном 102 для термінового затримання того, хто телефонував.

ДІЇ НАСЕЛЕННЯ У РАЗІ ОТРУЄННЯ ГРИБАМИ ТА ПРАВИЛА ПРОФІЛАКТИКИ

Гриби – харчовий продукт, однак серед них багато є отруйних, які можуть викликати сильні отруєння, а іноді і смерть. Це такі гриби, як бліда поганка, мухомори, опеньки несправжні та багато інших.

Бліда поганка - смертельно отруйний гриб. Шапинка зеленувата, жовтувата, біла, а пливчасті залишки покривала на ній бувають рідко. Пластинки до висихання грибу білі. Ніжка біла, з ніжним кільцем; внизу подібна на бульбу, з піхвою. М'якуш і споровий порошок білі. Бліду поганку легко сплутати з печерицями, зеленками та сиріжками.

З білим грибом можна сплутати і такі неїстівні гриби як жовчний (гірчак) та чортів. У них своєрідний неприємний запах. М'якуш на зломі стає рожевим, чого не має у білого гриба.

Бувають не специфічні отруєння їстівними грибами, які акумулювали трупну отруту, хімічні речовини, отрутохімікати, радіонукліди, що потрапили у зони їх росту.

Симптоми отруєння грибами

Розрізняють чотири групи отруєння людей грибами, у тому числі:

Перша група – отруєння грибами строчками, виявляється через 6-10 годин, з'являється слабкість, нудота, блювота, іноді розлад шлунку.

Друга група – отруєння блідою поганкою і близькими до неї видами грибів, виявляється через 8 - 24 години, раптові болі в животі, блювота, розлад шлунку, слабкість, зниження температури, висока імовірність смертельних наслідків.

Третя група – отруєння мухоморами виявляється через 30 хвилин – 6 годин, з'являється нудота, блювота, розлад шлунку, запаморочення, марення, розширення зіниць. Рідко настає смерть.

Четверта група – отруєння опеньками несправжніми, жовчним і чортовим грибом та не специфічне отруєння їстівними грибами при неправильному приготуванні, зберіганні та заготівлі. Відсутні загальні ознаки отруєння, яке виявляється через 30 хвилин – 2 години розладнанням шлунково-кишкового тракту.

Перша допомога при отруєнні грибами

У хворих, що отруїлися грибами, спостерігаються такі спільні ознаки недуги: біль всередині, розладнується шлунок, нудить, починається блювота, людина відчуває загальну слабкість. Спостерігається також зміна зіниць. Одна стає вужча, друга - ширша. Буває, що іноді у хворого з'являються зорові і слухові галюцинації, конвульсії, марення. Після збудження настає втрата свідомості, при цьому спостерігається посмикування деяких м'язів, найчастіше обличчя і пальців рук.

Навіть при легкому отруєнні грибами треба негайно звернутися за медичною допомогою чи відправити хворого до лікарні. Часто від того, як швидко буде надано медичну допомогу, залежить життя людини. Дещо можна зробити хворому до того, як прийде лікар. Насамперед треба прикласти до живота і ніг грілки. Щоб не допустити активного всмоктування отрути в організм, треба як найшвидше промити шлунок: дати випити хворому 3-4 склянки солоної води, а тоді визвати блювоту. Процедуру повторювати декілька разів.

Після цього рекомендується дати хворому міцного чаю, кави або молока. Але поки прийде лікар, не годувати. І, звичайно, не можна давати хворому спиртних напоїв, оцет, бо вони сприяють всмоктуванню отруїти. Щоб установити причини отруєння, варто зберегти рештки грибів.

Профілактика отруєння грибами

1. Збирайте тільки ті гриби, які добре знаєте.
2. Ніколи не вживайте у їжу незнайомі гриби.
3. Добре знайте відміни їстівних і отруйних грибів.
4. Не збирайте ніяких грибів близько від залізничних і автомобільних шляхів, атомних і теплових електростанцій, великих промислових зон.
5. Не купуйте на базарах суміші грибів із різних їх видів у якості грибної ікри, салатів, пирогів з грибами та інших виробів з подрібнених грибів.
6. Не робіть домашню заготовку грибів у герметичній упаковці, щоб уникнути захворювання ботулізмом.
7. Будь-яку заготовку грибів на зберігання робіть тільки у відкритому посуді під марлею або папером.
8. Обов'язково перевіряйте гриби на радіоактивність.
9. Сушіть тільки певні види грибів, такі як білий гриб, підосичник, підберезник, маслюк, моховик, зморшок і трюфель білий; не користуйтеся сумнівними методами перевірки грибів на отруйність.

Правила збирання грибів

1. Збирайте в лісі лише ті гриби, про які ви знаєте напевне, що вони їстівні.
2. Гриби, яких ви не знаєте чи які викликають у вас сумнів, не кладіть у їжу і не пробуйте сирими на смак.
3. Ніколи не беріть і не їжте грибів, що мають біля основи ніжки подібне на бульбу потовщення, піхву (як у червоного мухомора), не куштуйте їх.

4. Коли збираєте пластинчаті гриби, особливо сиріжки та лісові печериці, намагайтеся брати їх цілою ніжкою, щоб не допустити помилки, про яку згадано у попередньому пункті.
5. Збираючи для засолювання вовнянки, чорнушки, грузді, підгрузді та інші гриби, що мають молочний сік, обов'язково вимочіть їх і добре виполощіть у холодній воді, аби вимити гірку, шкідливу для шлунку речовину. Те саме треба зробити з валуями, сиріжками, що мають їдкий, гіркий присмак, та із свинушками.
6. Назбиривши сморжів і зморшків, не забувайте, що їх неодмінно слід перекип'ятити (7-10 хвилин) у воді, щоб виварити отруту; воду після кип'ятіння вилити.
7. Ніколи не збирайте і не їжте грибів пе-реслизлих, зморхлих, червивих, зіпсованих.
8. Не їжте сирих грибів.
9. Якщо ж зустрінете в лісі бліду поганку, краще знищить її. Червоний мухомор залишайте для лосів.

Деякі народні способи визначення отруйності грибів, якими не слід користуватися

1. Потемніння срібних предметів залежить від хімічного впливу на срібло амінокислот, які є як в їстівних, так і в отруйних грибах.
2. Побуріння чи почорніння цибулі і часнику залежить від наявності в грибах ферменту тирозинами, яка є як в їстівних, так і в отруйних грибах.
3. Молоко скисає від наявності ферменту типу пепсин і органічних кислот, які можуть бути як в їстівних грибах, так і в отруйних
4. Личинки і слимаки поїдають як отруйні, так і їстівні гриби.
5. Отруйні гриби мають як приємний, так і неприємний запах. Бліда поганка пахне майже так, як і печериця.

ЕЛЕКТРИЧНИЙ СТРУМ

Перша допомога при ураженні струмом:

насамперед, слід дотримуватись правил безпеки, припинити дію електричного струму на постраждалого (вимкнути струм, перервати або відвести дріт). Усе це треба зробити дуже швидко, але й обережно, користуючись предметами, що не проводять струм (палицею, сухою мотузкою). Слід одягнути гумові рукавиці, взути гумові чоботи;

при зупинці дихання проводять штучну вентиляцію легень. При зупинці серця роблять його закритий масаж; перед цим потрібно 1-2 рази вдарити кулаком у нижню частину грудної клітини. Надавши першу допомогу, постраждалому необхідно дати гарячого чаю та забезпечити тепло і спокій.

ДІЇ НАСЕЛЕННЯ З БЕЗПЕЧНОГО КОРИСТУВАННЯ ПОБУТОВИМИ ГАЗОВИМИ ПРИЛАДАМИ І АПАРАТАМИ

Ці вимоги обов'язкові для громадян, що використовують газ в побуті.

Відповідальність за безпечне користування побутовими газовими приладами і апаратами в будинках, квартирах і за утримання їх в належному стані несуть особи, що використовують газ.

Відповідальні особи, за винятком власників будинків і квартир на праві особистої власності, повинні скласти іспит відповідно до вимог Правил безпеки систем газопостачання України.

Особи, що користуються побутовими газовими приладами і апаратами, зобов'язані:

Пройти інструктаж в технічному кабінеті на підприємствах газового господарства або самостійно ознайомитися з інструкцією з експлуатації встановлених в квартирі газових приладів, апаратів.

Забезпечити збереження і утримання в чистоті газового обладнання.

Стежити за нормальною роботою газового обладнання, димарів і вентиляції, перевіряти тягу до включення і під час роботи газових приладів з відведенням продуктів згорання газу в димар. Перед користуванням газифікованою піччю перевіряти, чи відкритий повністю шибер. Періодично очищати від сміття, битої цеглини "кишеню" димаря.

Після закінчення користування газом закрити крани на газових приладах і перед ними, а при розміщенні балонів усередині кухонь додатково закрити вентилі у балонів.

При несправності газового обладнання викликати працівників підприємства газового господарства.

Закрити негайно крани пальників газових приладів при раптовому припиненні подачі газу і повідомити аварійній службі підприємства газового господарства.

При появі в приміщенні запаху газу негайно припинити користування газовими приладами, перекрити крани до приладів і на приладах, відкрити вікна і кватирки для провітрювання приміщення, викликати аварійну службу. Не запалювати вогню, не палити, не включати і не вимикати електроосвітлення і електроприлади, не користуватися електродрозвінками.

Перед входом в підвали і льохи, до включення світла або запалення вогню, переконатися у відсутності запаху газу.

При виявленні запаху газу в підвалі, під'їзді, у дворі, на вулиці необхідно:

- повідомити в аварійну газову службу **по телефону 104;**
- вжити заходів по видаленню людей із загазованого середовища, запобіганню включенню і виключенню електроосвітлення, появи відкритого вогню і іскри;
- до прибуття аварійної бригади організувати провітрювання приміщення.

Допускати в квартиру працівників підприємств газового господарства по пред'явленню ними службових посвідчень для огляду і ремонту газопроводів і газового обладнання у будь-який час доби.

Власники будинків і квартир на праві особистої власності, окрім вище перелічених вимог, повинні своєчасно укласти договори на технічне обслуговування газового обладнання. Забезпечити перевірку димарів і вентиляційних каналів в терміни, встановлені Правилами безпеки систем газопостачання України. У зимовий час періодично перевіряти оголовки з метою недопущення їх обмерзання і закупорки.

Абонентам забороняється:

Проводити самовільну газифікацію будинку (квартири, садового будиночка), перестановку, заміну і ремонт газового обладнання.

Проводити перепланування приміщень, де встановлені газові прилади.

Вносити зміни в конструкцію газових приладів. Змінювати улаштування димових і вентиляційних систем. Заклеювати вентиляційні канали, замурувати «кишені» і люки, призначені для чищення димарів.

Відключати автоматику безпеки і регулювання. Користуватися газом при несправності газових приладів, автоматики, арматури і газових балонів.

Користуватися газом при порушенні щільності кладки, штукатурки (тріщини) газифікованих печей і димарів.

Користуватися газом після закінчення терміну дії акту про перевірку і чищення димових і вентиляційних каналів.

Проводити прочищення, перевірку димових і вентиляційних каналів, а також заміну балонів газобалонної установки без проходження навчання і отримання дозволу від підприємства газового господарства.

Користуватися газовими приладами при закритих кватирках (фрамугах), жалюзійних решітках, решітках вентиляційних каналів, щілинах під дверима ванних кімнат і кухонь, відсутності тяги в димарях і вентиляційних каналах.

Залишати працюючі газові прилади без нагляду, окрім розрахованих на безперервну роботу і таких, що мають для цього відповідну автоматику.

Допускати до користування газовими приладами дітей дошкільного віку, а також осіб, не контролюючих свої дії і що не знають правил користування цими приладами.

Прив'язувати до газопроводів мотузки і навантажувати газопроводи.

Використовувати газ і газові прилади не за призначенням. Користуватися газовими плитами для опалювання приміщень.

Користуватися приміщеннями, де встановлені газові прилади, для сну і відпочинку.

Застосовувати відкритий вогонь для виявлення витоків газу.

Зберігати в приміщеннях і підвалах порожні і заповнені зрідженими газами балони.

ДІЇ ПРИ ЗАГРОЗІ ВИНИКНЕННЯ І ВИНИКНЕННІ АВАРІЙ НА МЕРЕЖАХ ГАЗОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

При виявленні запаху газу в квартирі (приміщенні), де встановлені газові прилади:

негайно закрити крани на газових приладах і перед ними (при розміщенні балонів із скрапленим газом додатково закрити вентилі у балонів);

вжити заходи щодо виведення людей із загазованих приміщень (квартири, дому);

із не загазованого приміщення за телефоном “104” викликати аварійну газову службу і організувати провітрювання приміщення;

по прибутті бригади аварійної газової служби діяти за їх вказівками.

При виявленні запаху газу в приміщеннях громадських будинків з масовим накопиченням людей:

негайно за телефоном “104” повідомити газову аварійну службу; по селектору або іншими способами повідомити людей, що знаходяться в приміщеннях, про негайне, без паніки залишення приміщень;

організувати провітрювання приміщень шляхом відкривання вікон і дверей;

організувати чергування біля входів у приміщення з метою недопущення у приміщення людей до приїзду бригади аварійної газової служби;
по прибутті бригади аварійної газової служби діяти за їх вказівками.

При вибуху (пожежі) в квартирі:

закрити всі крани на газових приладах і перед ними (при розміщенні балонів всередині кухні додатково закрити вентиля балонів);

за телефоном “104” повідомити в аварійну газову службу;

організувати гасіння пожежі, при необхідності повідомити за телефоном “101” черговому пожежної охорони;

організувати надання першої медичної допомоги потерпілим, при необхідності викликати за телефоном “103” швидку медичну допомогу;

не допускати сторонніх у приміщення, де виник вибух, зберегти місце і обстановку після вибуху (пожежі).

При виявленні запаху газу в під’їзді або в підвалі житлового будинку:

за телефоном “104” повідомити в місцеву аварійну газову службу;

організувати провітрювання під’їзду (підвалу) відкриттям дверей (при можливості і вікон);

організувати охорону місця загазованості до прибуття бригади аварійної газової служби, не допускати в загазовані приміщення людей з відкритим вогнем;

по прибутті бригади аварійної газової служби діяти за їх вказівками.

При виявленні наявності рідкої фази скрапленого газу в горілках газових приладів або підвищення тиску газу перед горілками газових приладів у споживача газу:

негайно закрити всі крани на внутрішній квартирній газовій розводці і приладах, організувати провітрювання приміщень квартири;

за телефоном “104” повідомити в аварійну газову службу;

повідомити сусідів про необхідність вжиття аналогічних заходів безпеки, якщо в їхніх квартирах в горілках газових приладів є наявність рідкої фази (або спостерігається підвищений тиск газу в приладах).

ПАМ’ЯТАЙТЕ! Виконання цих правил збереже Вам здоров’я та життя!